

Märken och tecken från tornedalens 1600-tal

Erik Kuoksu

FÖR ETT PAR år sedan började Arkiv-Digital (arkivdigital.se) skanna in länsräkenskaperna (de så kallade landsböckerna) för Västerbottens län och de verifikationer som hör till dem. I och med detta har ett vidsträckt källmaterial om Tornedalens 1600-tal, som tidigare varit mycket svårtillgängligt, blivit tillgängligt för nästan var och en som är intresserad.

Mantalslängderna, jordeböckerna och vissa andra längder från Västerbottens län och därmed från Tornedalen och Torne lappmark, har sedan mitten av 1900-talet precis som de svenska kyrkliga arkiven funnits i fotograferad form, först som mikrofilmer, sedan som mikrokort och slutligen inskannade. Utan detta material skulle mycket svensk arkivforskning under 1900-talet ha varit lika komplicerad som i många andra länder. Fototekniken som användes när dessa handlingar fotograferades av Rekolid AB var dock med våra mått primitiv. De fotograferade handlingarna hade hög kontrast, var tekniskt svårlästa och gav även i bästa fall enbart en vag

föreställning om hur originaldokumenten såg ut. ArkivDigitals skanningar av originalhandlingarna är i färg och har precis som Riksarkivets nyare skanningar (hos dem hittar man dock inte länsräkenskaperna) en skärpa och tydlighet som man för 20 år sedan bara kunde drömma om.

En liten aspekt på det material som nu mer eller mindre kan ses i sin forna glans är det som i vidare bemärkelse kan kallas heraldisk; Präster, tjänstemän, borgare, samt nämndemän, kyrkvårdar, länsmän och sexmän i Över- och Neder-torneå har undertecknat olika former av längder (till exempel tionde- och mantalslängder) med sigill eller bomärken, och vissa har också på samma sätt undertecknat de kvittenser och andra handlingar som återfinns bland räkenskapernas verifikationer. Bomärkena har kunnat ses även i Rekolids fotografier, men sigillavtrycken framträdde där som svarta fläckar.

Materialet som sådant är i stort sett komplett från 1642 och framåt. För 1600-talets del är de årtal där läns-

räkenskaper och/eller verifikationer helt saknas eller inte har skannats in 1661-64, 1670, 1687, 1689, samt 1698. Jag har gått igenom samtliga bevarade år i jakt på sigill och bomärken, och har också tillåtit mig att lägga till de sigillavtryck och bomärken som förekommer i materialet från tidigt 1700-tal när det gäller personer som var aktiva redan på 1600-talet, men som sigillerade eller satte sitt bomärke i handlingar i räkenskaperna först på 1700-talet.

Innan jag presenterar materialet är det på in plats att presentera dem som förekommer i det som grupp. Som regel är det 1600-talets tornedalska elit som har satt sitt sigill eller bomärke under dessa handlingar (det gäller även de som har använt namnteckningar, men de faller utanför ramen för denna artikel), man skulle kunna säga att materialet utgör en sorts "vem är vem"-kalender från Tornedalens 1600-tal.

Först och främst förekommer flera av tidens präster i denna grupp, därefter en del borgare i Torneå stad och några tjänstemän, av de övriga (nämndemän, kyrkvårdar, länsmän och sexmän) är så gott som samtliga jordägare, och nästan hälften av dem tillhör gamla birkarlsläkter, vilket visar att medlemmar av dessa släkter ännu ett par generationer efter att birkarlarna förlorat sina privi-

legier fortfarande intog en betydande ställning i Tornedalen.

I den nedanstående förteckningen har jag markerat de bomärken/sigill som är hämtade ur länsräkenskaperna med lrs samt årtal, sidnummer, och de som är hämtade ur de separata volymerna med mantalslängder som förekom vissa år med mtl samt årtal och sidnummer. Som regel är dokumenten under-tecknade året efter räkenskapernas datum. I "lrs 1690" är alltså handlingarna vanligen upprättade 1691, och så vidare. I de fall där landsböckerna och verifikationerna är uppdelade på olika volymer är bomärkena/sigillen hämtade från verifikationsböckerna.

Anunti, Lars Ersson, 1655-1735. Son till Erik Larsson som genom giftermål med Ella Karlsdotter var husbonde på Anunti i Laivaniemi. Ella var dotter till Karl Anundsson, vars farfar Olof Andersson genom giftermål blivit husbonde på Anunti. Hans svärfar Lasse Anundsson var bro till birkarlen Bertil Anundsson på sed. Vallo i Laivaniemi. Lars Ersson Anunti var nämndeman och husbonde på Anunti 1688-1735. Lrs 1722 s. 2294.

Björkman, Carl Larsson, +1705. Son till rådman Lars Larsson Björkman i Gävle. Bokhållare i Kengis 1671, sedan i Svappavaara. Slutligen borgare och rådman i Torneå. Gift med Henrik Hansson Chores änka Gertrud Andersdotter. Sonen Lars Björkman (+1745) var länsman i Torneå och blev far till kyrkoherde Johan Björkman (1715-1788) i Gällivare. – Hans vapensigill tycks föreställa ett träd stående på en kulle under skyar, ovanför skölden kan det eventuellt finnas otydliga initialer. Lrs 1692 s. 172.

Brunnius, Ericus Olai, 1660-1741. Bondson från Brunne i Gudmundrå socken. Andre komminister i Nedertorneå 1691, kyrkoherde i Övertorneå från 1718. – Hans sigill föreställer hans initialer. Lrs 1721 s. 693.

Curtilius, Anundus Isaaci, +1717. Son till komministern Isaacus Clementis Curtilius i Hietaniemi och hans hustru Brita Anundsdotter Tulkki. Kyrkoherde i Kautokeino 1674, komminister i Hietaniemi från 1675. – Hans sigill föreställer en nattvardskalk under hans initialer. Mtl 1709 s. 365.

Elingius, Christian Georgi, 1651-1717. Son till skolmästaren i Torneå, sedan lektorn i Härnösand Georgius Nicolai Elingius och Susanna Steuch. Skolmästare i Luleå stad 1673, komminister i Luleå landsförsamling 1697, kyrkoherde i Jukkasjärvi 1691. – Hans sigillavtryck (1693) är särskilt i övre delen otydligt, men skölden föreställer tre blommor med stjälkar som växer upp ur ett kronliknande föremål. Hjälmens ser ut att vara sluten. Hjälmprydnaden kan möjligen vara någon form av vingar. Lrs 1693 s. 398.

Eriksson, Christian +1695. Skrivare vid Svappavaara kopparbruk 1656, sedan faktor vid bruksmagasinet i Hellälä. Omnamnd av Antti Keksi (rad 199-208) Hans änka Christina Lang gifte om sig med regementspastor Nicolaus Törner. – Hans sigill föreställer ett bomärke ovanför en krans (eventuellt av grankvistar) under hans initialer. Lrs 1683 s. 399, 850.

Eriksson, Isak +1692/93. Son till kyrkoherde Ericus Birgeri i Nederkalix. Handelsman och rådman i Torneå 1651-92. Hans var en av de rikaste männen i Torneå. Hans barn och barnbarn antog namnen Calicius och Planström. – Sigillavtrycket är något otydligt men tycks föreställa hans initial hållen av två djur (lejon?), under ett kronliknande ornament. Lrs 1686 s. 330.

Eriksson, Nils. Fjärdingsman i Övertorneå 1693. Lrs 1693 s. 466.

Faarinen, Johan Persson, +1741. Son till Per Jönsson Faarinen och Ella Mickelsdotter på Faarinen gård i Liedakkala. Husbonde på Faarinen efter fadern 1681-1712. Nämndeman. Lrs 1695 s. 153.

Fräki, Johan Tomasson, +1725. Genom giftermål husbonde på Fräki gård i Kiviranta 1696-1725. Kyrkvärd. Gift med en dotter till företrädaren på gården Nils Nilsson Fräki vars far med samma namn år 1606 gifte sig med en dotter till birkarlen Nils Olofsson Fräkiläinen på Fräki gård i Kiviranta och genom giftermål övertog gården. Lrs 1710 s. 567.

Grape, Arendt, 1612-1687. Son till bryggaren Arendt Grape och Anna Heinrichstochter i Lübeck. Borgare i Stockholm 1639, handlande i Torneå 1644, bruksägare i Kengis 1646, och från och med 1676 bruksförvaltare i Kengis, åter ägare till bruket 1686. Kronobefallningsman i Torne- och Kemi lappmarker 1667-82. Husbonde på Nautapuodi gård i Kainuunkylä. Omnamnd av Antti Keksi (rad 133-136). – Hans sigill föreställer ett bomärke under hans initialer. Lrs 1678 s. 525.

Grape, Jakob, 1660-1720. De föregåendes son. Kronobefallningsman i Torne och Kemi lappmarker, bosatt i Torneå stad. – Hans sigill innehåller hans spegelmonogram. Lrs 1702 s. 205.

Heiskala, Jöns Jönsson. Son till sexmannen Jöns Jönsson på Heiskala gård i Vuono, vilken var måg till sexmannen Henrik Håkansson på Heiskala, som var son till birkarlen och nämndemannen Håkan Hindersson på Heiskala i Vuono. Jöns Jönsson Heiskala var nämndeman och husbonde på Heiskala efter fadern 1679-1705. Lrs 1697 s. 299.

Herajärvi, Johan Mårtensson. Husbonde på Herajärvi gård i Laivaniemi 1688-1718. Nämndeman. Gården var öde 1723. Lrs 1681 s. 477.

Hetta, Mats Hindersson. Troligen son till Henrik Persson på Piekko gård i Matarengi. Genom giftermål husbonde på Hetta gård i Matarengi 1661-75. Kyrkvård och sexman. Hans sonson Henrik Henriksson Hetta anlade nuvarande Hetta by i Enontekis medan sonsonen Hans Hindersson Hettas (1669-1751) söner Erik och Olof antog namnet Mörtberg. Lrs 1669 s. 116.

Hindersson, Jöns. Fjärdingsman i Övertorneå 1693. Lrs 1693 s. 466.

Hookana, Nils Håkansson, 1661-1738. Son till Håkan Olofsson på Hookana gård i Vuono. Hans farfars far Olof Håkansson var husbonde på gården redan 1539. Husbonde på Hookana efter fadern från 1688. Kyrkvård och nämndeman. Lrs 1710 s. 567.

 Huhta, Anders Andersson. Son till nämndemannen och riksdagsmannen Anders Anundsson Huhta i Niemis, sonson till birkarlen Anund Anundsson på Huhta i Armassaari, sonsons son till birkarlen och lappfogden Anund Olofsson på Tulkkila i Armassaari och sonsons sonson till birkarlen och lappfogden Olof Anundsson på Tulkkila. Nämndemannen Anders Andersson Huhta var husbonde på Huhta eli Huhdanantti gård i Niemis 1690-1701. Mtl 1694 s. 892.

 Joki, Nils Eliasson. Måg till Nils Nilsson på Joki gård i Kaakama. Nämndeman och husbonde på Joki efter svärfadern 1679-90. Lrs 1699 s. 206.

 Juva, Jöns Jönsson. Son till Jöns (Jovan) Nilsson på Juva gård i Koivukylä. Husbonde på Juva efter fadern 1660-88. Nämndeman. Lrs 1690 s. 227.

 Kaisa, Jöns Olofsson, 1649-1744. Son till Olof Jönsson Kaisa på Kaisajuntti och Juntheikki gårdar i Niemis, sonson till birkarlen Jöns Jönsson i Niemis (omnämnd av Antti Keksi, rad 119-124), sonsons son till birkarlen och lappfogden Jöns Olofsson i Niemis och sonsons sonson till birkarlen och lappfogden Olof Henriksson på Kaisa på Varttosaari. Jöns Olofsson Kaisa var husbonde på Kaisajuntti efter fadern 1690-1705 och var kyrkvärd. Lrs 1721 s. 1069.

Kempe, Martin Johannis, 1630-1686. Son till komminister Johan Kempe i Nedertorneå. Kapellan i Nedertorneå 1653, kyrkoherde i Jukkasjärvi 1675 och i Övertorneå från 1682. – Hans sigill föreställer en nattvardskalk på var sida åtföljd av en klockformad blomma på stjälk med knoppar, nedanför en oblat och hans initialer. Lrs 1682 s. 20.

 Knuuti eli Joki, Knut Anundsson. Son till birkarlen Anund Nilsson i Niemis, sonson till laxfogden, birkarlen och fjärdingsmannen Nils Olsson på Varttosaari i Niemis och sonsons son till lappfogden och birkarlen Olof Henriksson på Kaisa på Varttosaari. Husbonde på Knuuti eli Joki och Kaarle gårdar i Niemis 1648-90, mjölnare och nämndeman. Lrs 1682 s. 20.

Koivuniemi (Björk), Nils Hinderesson, 1655-1741. Son till Henrik Persson på Koivuniemi i Tärendö, vilken var son till tärendönybyggaren Per Nilsson, vars far Nils Persson var husbonde på Pekkari i Matarengi och son till birkarlen Per (Pelle) Persson på samma gård. Nils Hinderesson Björk eli Koivuniemi var husbonde på Koivuniemi 1687-1728 och var nämndeman. Lrs 1701 s. 151.

Kohkoinen, Jöns Klemetsson. Son till Birkarlen Klemet Henriksson på Liisa gård i Nedre Vojakkala och sonson till den berömde birkarlen Henrik Larsson i Nedre Vojakkala. Genom giftermål husbonde på Kohkoinen gård i Kuivakangas 1619-65, birkarl 1620, länsman i Övertorneå 1639-65, gästgivare och nämndeman. Hustruns far Mickel Mickelsson Kohkoinen och farfar Mickel Joensson var birkarlar och husbönder på Kohkoinen i Kuivakangas. Lrs 1654 s. 405.

Kohkoinen, Mickel Jönsson, den föregåendes son. Husbonde på Kohkoinen 1667-81, länsman i Övertorneå. Omnämns och citeras av Antti Keksi (rad 60-67). Dottern Karin var gift med Olof Persson Taro (se nedan). Lrs 1666 s. 3420.

Kohkoinen, Klemet Mickelsson, den föregåendes son. Husbonde på Kohkoinen 1687-1701. Nämndeman och kyrkvärd. Lrs 1685 s. 108.

Kortti, Johan Tomasson, +1705/1706. Son till Tomas Matsson på Kortti gård i Kaakama. Husbonde på Kortti efter fadern 1686-1704. Nämndeman. Lrs 1693 s. 120.

Kouri, Jöns Hinderesson. Son till postbonden och nämndemannen Henrik Hinderesson Kouri på Revoneimi gård i Övre Vojakkala vars farfar var birkarlen Jöns Jönsson Kouri och farfrars far var birkarlen Jöns Hinderesson i Övre Vojakkala. Jöns Hinderesson Kouri var husbonde på Revoniemi efter fadern 1643-86 och var kyrkvärd. Lrs 1655 s. 737.

Kohre, Johan Nilsson, +1708. Son till borgaren Nils Henriks-son Kouri – Rääf i Torneå, som var bror till den föregående.

Borgmästare i Piteå på 1680-talet, och i Torneå 1689-1708.

Riksdagsman 1693. – Han använde minst två olika sigill under sin karriär; först ett med ett spegelmonogram (Mtl 1697 s. 381) och sedan ett med monogram ovan och nedan åtföljt av korsade palmkvistar, på utsirad, krönt sköld (Mtl 1703 s. 1380).

Cohre, Henrik Hansson, +1686. Son till Hans Henriksson Kohre, fjärdingsman, borgare, riksdagsman och husbonde på Kouri eli Kuure gård i Övre Vojakkala, sonson till birkarlen,

länsmannen och nämndemannen Henrik Hansson Kouri i Övre Vojakkala och sonsons son till Hans Innesson, husbonde på Kouri eli Kuure gård redan 1539. Henrik Hansson var borgare och tullnär i Torneå, husbonde på Kouri eli Kuure i Vojakkala 1645-69 och en tid länsmän i Nedertorneå. Han använde ett bomärke 1654 (Lrs 1654 s. 397) och ett vapensigill 1686. Hans änka Gertrud Andersdotter gifte om sig med Karl Larsson Björkman. – Hans vapensigill föreställer ett upprest djur (räv? ekorre?) gående på mark. Hjälmens slutet, hjälmprydnaden är en örnfot hållande ett klot (Lrs 1686 s. 371, 372).

Khore, Henrik Henriksson. Fjärdingsman i Nedertorneå 1681. Han tillhörde uppenbarligen släkten Kouri, men det är oklart på vilket sätt. Lrs 1681 s. 477.

Kulju, Nils Larsson. Son till Lars Nilsson på Kulju gård i Laivaniemi. Efterträdde fadern på gården och var husbonde där 1652-1688. Nämndeman. Han efterträddes på gården av mågen Mickel Andersson. Lrs 1690

s. 254.

Kumppani (Kumpan), Nils Olsson. Son till sexmannen Olof Nilsson och sonson till birkarlen Nils Joensson på Kumppani gård i Niemis. Den sistnämndes farfar var birkarlen Långe Nils Olsson på Kumppani

i Niemis. Nils Olsson Kumpan var i ungdomen soldat och var sedan sexman och husbonde på Mäki-Kumppani gård i Niemis 1669-88. Omnämnd av Antti Keksi (rad 125-130). Lrs. 1669 s. 116.

Käyräsvuopio, Olof Jönsson. Son till Jöns Persson på Käyräsvuopio i Ruskola, sonson till birkarlen Per Jönsson på Ojanen i Ruskola och sonsons son till nämndemannen Jöns Jönsson på Jaukkuri på Mustaranta i Ruskola. Husbonde på Käyräsvuopio gård i Ruskola 1657-88, nämndeman och kyrkvård. Omnämns och citeras av Antti Keksi (rad 90-95). Lrs 1685 s. 108.

Lassinantti, Lars Andersson. Son till Anders Larsson på Lassinantti gård i Koivukylä. Husbonde på Lassinantti efter fadern 1657-1701. Nämndeman. Mtl. 1694 s. 892.

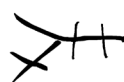
Liisa, Anund Mickelsson. Son till Mickel Mickelsson på Kiviniemi gård i Kainuunkylä. Han var nämndeman och var först genom giftermål husbonde på Harri eli Lauri gård i Kukkola 1690-92, och sedan på Liisa gård i Kukkola 1698-1728. Lrs 1722 s. 2294.

Liisa, gamle Henrik Henriksson. Son till Henrik Henriksson (+1651) och hans hustru Lisa, sonson till borgaren Henrik Klemetsson i Torneå och Nedre Vojakkala, sonson till birkarlen Klemet Henriksson på Liisa gård i Nedre Vojakkala och sonson till den berömde birkarlen Henrik Larsson i Nedre Vojakkala. Husbonde på Liisa gård i Nedre Vojakkala 1678-98 och nämndeman. Lrs 1690 s. 211.

Luodonpää, Olof Larsson. Son till Lars Karlsson, genom giftermål husbonde på Luodonpää gård i Pirkkiö, och Elin Håkansdotter, vars farfars farfar Jon Larsson ägde jord i Pirkkiö 1539. En av dennes sonsöner, Jöns Markusson på Saari gård i Laivaniemi, var birkarl och fogde i Kemi Lappmark. Olof Larsson Luodonpää var husbonde på Luodonpää 1657-90, nämndeman och kyrkvård. Mtl 1694 s. 872.

Mäki, Henrik Hinderesson. Son till Henrik Jönsson på Mäki gård i Kiviranta. Husbonde på Mäki efter fadern 1680-1714. Nämndeman. Han efterträddes på gården av sin hustru Karin, och gården blev därefter öde, och övertogs av Henrik Curtilius i Torneå. Lrs 1690 s. 254.

Mäki, Olof Hansson. Son till Hans Hindersson på Mäki gård i Kukkola. Husbonde på Mäki efter fadern 1690-1705. Nämndeman. Lrs 1690 s. 211.

Niskala, Josef Hansson, +1709. Son till Hans Pålsson på Niskala gård i Kukkola. Husbonde på Niskala efter fadern 1671-88. Nämndeman. Lrs 1697 s. 441.

Närhi, Nils Olsson. Son till Olof Olsson på Närhi gård i Nederraumo. Husbonde på Närhi efter fadern 1675-1690. Nämndeman. Lrs 1690 s. 211.

Olli, Jöns Hindersson. Son till Henrik Olsson på Olli gård i Neistenkangas i Pello. Knekt på 1640-talet, husbonde på Olli efter fadern 1667-1699. Nämndeman och sexman. Farfadern och företrädaren Olof Jönsson på Olli var birkarl, liksom dennes far Jöns Hindersson och farfar Henrik Staffansson i Pello. Mtl 1694 s. 892.

Ollickala, Erik Mickelsson. Husbonde på Ollickala gård i Marjosaari 1660-90. Nämndeman. Son till företrädaren på gården, birkarlen Mickel Olofsson Nirviä. Mtl 1694 s. 892.

Outinen, Henrik Pålsson. Son till Pål Pålsson Outinen på Outinen gård i Juoksengi. Husbonde på Outinen 1687-1705. Nämndeman. Mtl 1696 s. 209.

Pajanen, Henrik Matsson. Son till den tidigt avlidne Mats Larsson Pajanen, som var son till Lars Larsson Pajanen på Pajala och Lassi gårdar i Pajala, vilken var sonson till Nils Larsson Pajanen och sonsons son till birkarlen Lasse Pajanen, som grundade Pajala. Nämndemannen Henrik Larsson Pajanen var husbonde på Pajala gård i Pajala 1681-1710. Mtl 1696 s. 209.

Pajanen, Lars Matsson, 1663-1733. Bror till den föregående. Husbonde på Lassi gård i Pajala 1695-1728 och nämndeman. Lrs 1722 s. 839.

Pakkainen, Hans Larsson. Son till birkarlen, borgaren och nämndemannen Lars Larsson Pakkainen, som var son till Laurentius Henrici, kapellan i Nedertorneå och sedan kyrkoherde i Kemi. Han var husbonde på Pakkainen gård i Övre Vojakkala 1650-90, gästgivare, nämndeman och länsman, samt riksdagsman 1664, 1668 och 1680. Lrs 1690 s. 254.

Palo, Lars Larson, +1712. Son till Lars Josefsson Palo, husbonde på Palo gård i Nedre Vojakkala, sonson till borgaren Josef Larsson på Palo gård, sonsons son till birkarlen Lars Larsson i Nedre Vojakkala, sonsons sonson till birkarlen, nämndemannen och fogden i Torne, sedan i Kemi, lappmark Lasse Henriksson i Nedre Vojakkala och sonsons sonsons son till den berömde birkarlen Henrik Larsson i Nedre Vojakkala. Lars Larsson Palo var husbonde på Palo efter fadern 1687-1712 och nämndeman. Lrs 1701 s. 282.

Pekka, Henrik Jakobsson. Genom giftermål husbonde på Pekka gård i Laivajärvi 1656-87. Nämndeman. Gift med Valborg Nilsdotter vars far Nils Bertilsson hade blivit husbonde på Pekka 1626. Han var son till birkarlen Bertil Anundsson på sedermera Vallo i Laivaniemi. Lrs 1697 s. 299.

Pekka, Per Persson, son till Per Olsson, husbonde på Pekka gård i Kainuunkylä. Efterträdde fadern på Pekka, husbonde där 1651-91. Nämndeman och kyrkvärd. Lrs 1679 s. 148.

Pipping, Johan, +1719. Son till den vallonske bälgmakaren Petter Pipping i Kengis. Borgare i Torneå 1687. Rådman. – Hans vapensigill föreställer ett hjärta genomskjutet av två pilar. Hjälmprydnaden är otydlig men ser ut att föreställa tre liljestänglar eller i alla fall tre blommor på stjälkar. Hjälmén ser ut att vara öppen. Ovanför vapnet en ranka. Lrs 1694 s. 149.

Pelli, Per Persson, +1715. Son till Per Andersson på Pelli gård i Nikkala, husbonde på Pelli efter brodern Anders Persson 1687-1715, nämndeman. I 1715 års mantalslängd står att "Per Perssons folck [är] alla döda".

Mtl 1695 s. 735.

Ponkala, Jakob Johansson, 1651-1735. Son till soldaten Johan Jakobsson på Ponkala gård i Pirkkiö, som dog i skånska kriget. Johans Jakobssons farfar Olof Olofssons bror Henrik Olofsson i Pirkkiö var birkarl. Jakob Johansson Ponkala var nämndeman och husbonde på Ponkala 1681-26. Han var sannolikt den siste av sin släkt. Lrs 1722 s. 2294.

Pulcken (Pulkkinen), Johan Ersson. Son till smeden Erik Pulkkinen i Torneå. Var profoss i Nedertorneå 1680 och då bosatt i Pudas. Kronolänsman i Övertorneå 1687-1710. Lrs 1695 s. 107.

Pyyny, Henrik Nilsson. Son till Nils Håkansson på Pyyny gård i Laivaniemi. Husbonde på Pyyny efter fadern 1679-96, sexman. Henrik Nilssons farfar, sexmannen Håkan Nilsson, kom till Pyyny gård genom giftermål och hans svärfar Eskil Nilsson var birkarl och nämndeman. Mtl. 1695 s. 735.

Rahtu, Mickel Ersson, +1692/94. Son till birkarlen Erik Olofsson Rahtu på Rahtu gård i Matarengi. Husbonde på Rahtu efter fadern 1667-92. Nämndeman. Lrs 1669 s. 116.

Rahtu, Mickel Mickelsson, den föregåendes son. Husbonde på Rahtu gård i Matarengi efter fadern 1690-1708. Nämndeman. Lrs 1701 s. 289.

Rautia, Staffan Hansson. Son till nämndemannen Hans Ersson i Kuivakangas. Husbonde på Töyrä gård i Kuivakangas 1671-99, nämndeman och kyrkvärd. Hans änka Brita gifte 1703 om sig med Jöns Hindersson Mämmi från Muonionniska. Staffans bror Erik Hansson Rautia omnämns som Erkki av Antti Keksi (rad 65). Lrs 1680 s. 325.

Simu, Simon Eriksson. Son till Erik Larsson på Heikkilä gård i Haapakylä. Husbonde på Simu gård i Haapakylä 1657-88. Fjärdingsman och nämndeman. Hans farfars bror Olof Ivarsson på Äijälä i Haapakylä var birkarl och nämndeman. Lrs 1682 s. 20.

Taro, Olof Persson, son till Per Ersson Taro på Taro gård i Taroniemi, Alkkula, och var husbonde på gården efter fadern 1665-90. Gift med Mickel Jönsson Kohkoinens dotter Karin. Efterträdde sin svärfader som länsman i Övertorneå 1678-1682. Lrs 1678 s. 192.

Tornaeus, Johannes Jonae, +1681. Han var infödd i Tornedalen, men man vet inte vilka som var hans föräldrar. Han blev fil. mag. 1632, och var kyrkoherde i Nedertorneå 1640-81, blev prost 1649 och kontraktsprost 1654 och var riksdagsman för prästeståndet 1644 och 1647. – Han använde minst två olika sigill. Samtliga sigillavtryck är otydliga. 1669 använde han ett sigill som verkar föreställa en sköld med någon form av stående djur i en ring. Skölden omges av ornament, och över skölden står troligen hans initialer. Lrs 1669 s. 107.

Tornberg, Johannes Nicolai, 1640-1717. Son till kyrkoherde Nicolaus Nicolai Ulopolitanus. Adjunkt i Övertorneå 1666, komminister i Nedertorneå 1668 och i Hietaniemi 1670. Kyrkoherde i Kautokeino 1675, i Jukkasjärvi 1682 och i Övertorneå från 1687. Misshandlad till döds med sin egen käpp av en rysk strövkår 1717. – Hans vanliga sigill föreställer en olivkvist (eller en gren av ett fruktträd) som skjuter upp ur ett hjärta under hans initialer (Lrs 1690 s. 227). Vid ett par tillfällen under 1700-talets första decennier använde han ett vapensigill som tycks föreställa en obelisk på ett berg och direkt på skölden ett par renhorn och ett hjälmtäcke, men ingen hjälm (Mtl 1711 s.521).

Tornensis, Andreas Nicolai, +1705. Son till kyrkoherde Nicolaus Nicolai Ulopolitanus. Brukspredikant i Kengis 1655, kyrkoherde i Övertorneå 1677, avsatt för tjänstefel och förlustig prästämbetet 1679. Återfick prästämbetet och blev kyrkoherde i Kautokeino 1682. – Hans sigill är otydligt och svårtolkat, och kan föreställa en sol med ansikte, en seraf eller ett brinnande hjärta under hans initialer. Lrs 1679 s. 22.

Trukki, Jöns Jönsson. Son till Jöns Ersson på Trukki gård i Övre Ramo. Husbonde på Yli-Trukki gård i Övre Raumo 1686-88. Nämndeman. Lrs 1690 s. 211.

Trukki, Olof Jönsson, den föregåendes son. Husbonde på Yli-Trukki gård i Övre Raumo 1690-1710. Nämndeman. Mtl 1694 s. 872.

Tuderus, Gabriel, 1638-1705. Son till prosten Johannes Johannis Tuderus och Anna Kristoffersdotter i Kemi. Kapellan i Enare 1669, kyrkoherde i Kemijärvi 1673, kyrkoherde i Nedertorneå från 1682. Poet. Känd för sin överdrivna vilja att utrota kemisamernas religiösa bruk. – Hans vapensigill föreställer en arm, utskjutande ur skyar till vänster, hållande en hammare. Hjälmén öppen och krönt, hjälmprydnaden en fågel. Mtl 1697 s. 381.

Törner, Nicolaus Nicolai, +1702 i Reval. Son till borgaren Nils Henriks-son Kouri – Rääf i Torneå. Regementspastor vid Västerbottens regemente, bosatt i Torneå Gift med Christina Lang, änka efter Christian Eriksson. – Hans vapensigill föreställer en stegrande ren på mark. Hjälmén troligen öppen, hjälmprydnaden tre blommor på stjälkar, troligen stående i en vas. Lrs 1682 s. 18.

Ulopolitanus, Nicolaus Nicolai, +1676. Född i Uleåborg. Kapellan i Övertorneå 1637, kyrkoherde där från 1641. Far till Johannes Nicolai Tornberg. Sigillavtrycket är otydligt, men innehåller hans bomärke under initialer. Lrs 1669 s. 24.

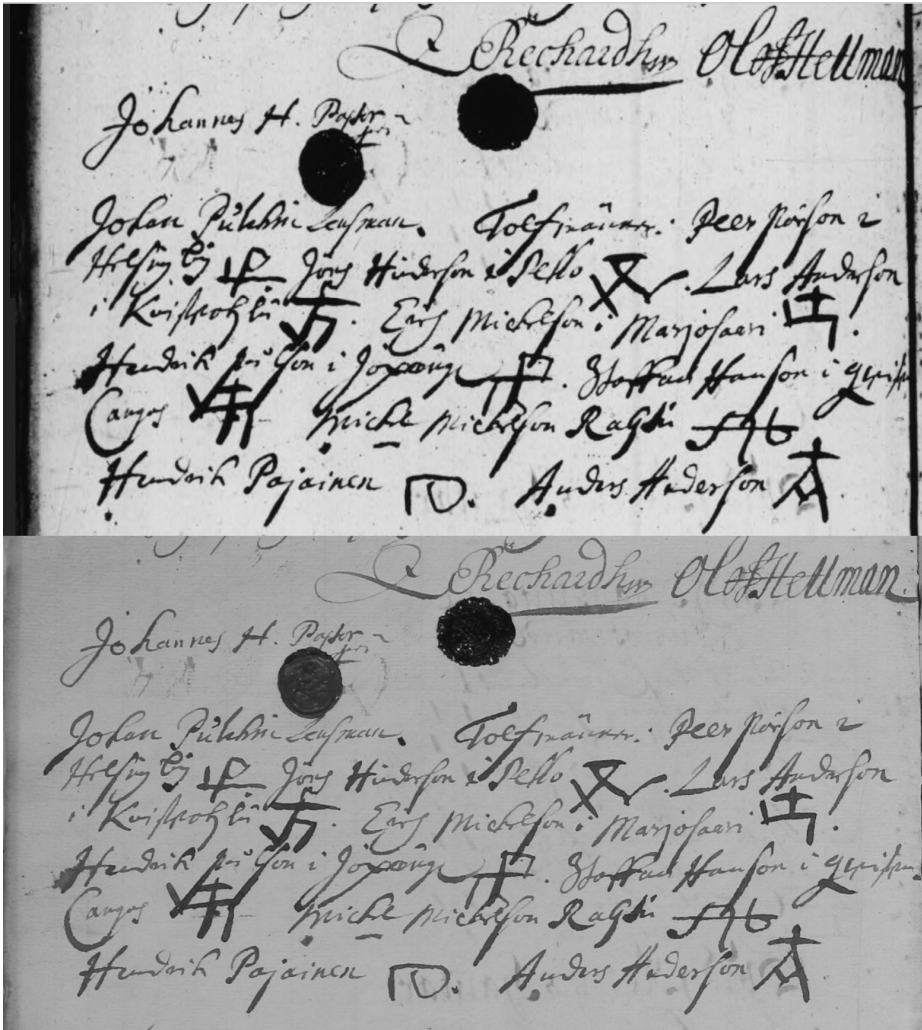

Vähä, Lars Persson, +1740. Son till gamle Per Persson i Korpikylä. Efterträdde sin far på Vähä gård i Korpikylä och var husbonde där 1688-1713. Nämndeman. Lrs 1701 s. 282.

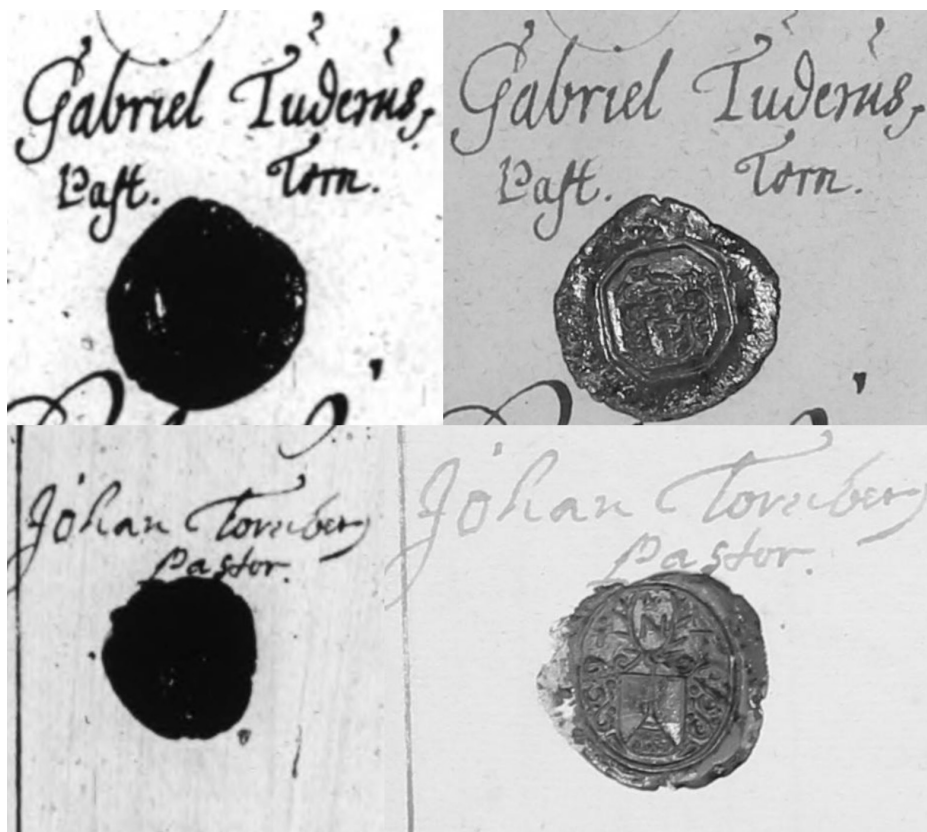
 Yrjänä, Jöns Jönsson. Son till nämndemannen Jöns Jöransson på Yrjänä gård i Alkkula, vilken omnämns av Antti Keksi (rad 107) och vars far Jöran Persson gifte sig till gården. Jörans svärfar var birkarlen, nämndemannen och skepparen Jöns Hindersson Galther i Alkkula. Jöns Jönsson var husbonde på Yrjänä efter fadern 1695-1738 och var nämndeman. Lrs 1701 s. 289.

 Öystilä, Östen Nilsson. Härstammade kanske från den "Olof i Keräspecke" som omnämns i Torneå socken 1420. Hans farfars far Per Östensson ägde all jord i Nikkala (Keräspäkki) 1539 och var sannolikt birkarl. Kyrkvärden Östen Nilsson efterträdde sin far Nils Östensson på Öystilä gård i Nikkala och var husbonde där 1638-49. Lrs 1679 s. 20.

 Öystilä, unge Östen Nilsson, +1709, var son till Östen Nilsson d.ä:s dotter och dennes make Nils Eriksson, som var husbonde på Öystilä 1680. Unge Östen Nilsson var husbonde på Öystilä 1681-1702 och var nämndeman och kyrkvärd. Mtl 1694 s. 872.

En jämförelse mellan signaturerna under mantalslängden för Övertorneå socken 1694. Ovan ser vi sidan som den ser ut hos Riksarkivet och nedan hos ArkivDigital.

Vad gäller sigillen är skillnaden mellan Riksarkivets och ArkivDigitals återgivning av handlingarna mer dramatisk. Ovan Gabriel Tuderus namnteckning och sigill i 1697 års mantalslängd, till vänster hämtat från Riksarkivet och till höger från ArkivDigital. Nedan Johan Tornbergs sigill i 1711 års mantalslängd, till vänster hämtat från Riksarkivet och till höger från ArkivDigital.